

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 36 (2015) 1996 m. rugsėjo mėn. 17 d.

Eina 41-mus metus.

Melbourne

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininko arkivyskupo A.J. Bačbio laiškas Lietuvos Respublikos prezidentui

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Jo Ekscelencijai p. A. Brazauskui

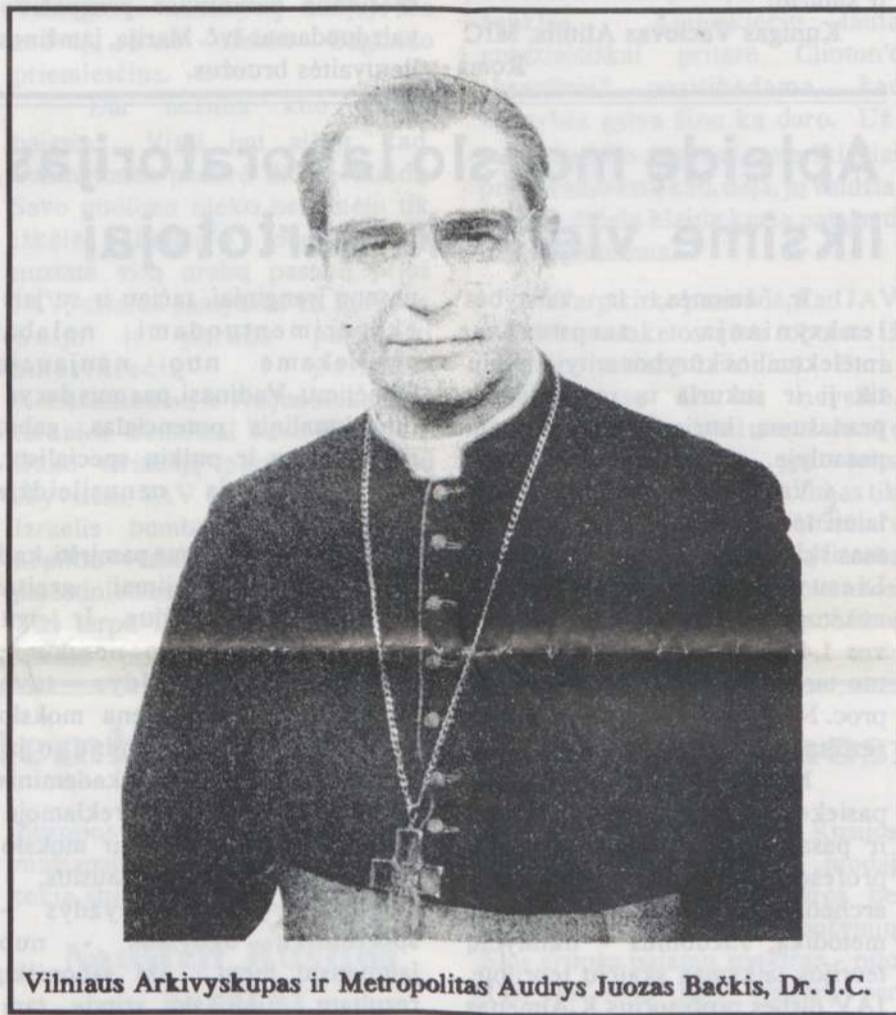
Dėl Lietuvos Respublikos Visuomenės Informavimo Įstatymo

Lietuvos Vyskupų Konferencija susipažino su Seimo priimtu Visuomenės informavimo įstatymu. Keli punktai šiame įstatyme kelia rimtą susirūpinimą.

Nors fiziniams ir juridiniams asmenims galima kreiptis į etikos komisiją, pastebėtas trūkumas, kad žurnalistų etikos inspektorius nagrinėja tikrai fizinių asmenų skundus (25.1). Šis trūkumas turėtų būti ištaisytas.

Ten, kur minimas spaudos principas gerbti „žodžio, kūrybos ir sąžinės laisvę“ (4.1), dera pridėti ir religijos laisvės gerbimą.

Spaudos funkcija mūsų visuomenėje yra nepaprastai svarbi. Kadangi spauda tarnauja visuomenei, ji privalo būti atsakinga tai pačiai visuomenei. Įstatymas teigia, kad viešosios informacijos rengėjai „skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina nepriklausomybę, ugdo tautinę kultūrą ir dorovę“. Šie nustatyti principai teisingi, bet jų įvertinimą, būtent, kaip spauda ugdo ar neugdo tautinę kultūrą ir dorovę, gali daryti tik platesnis

Vilniaus Arkivyskupas ir Metropolitas Audrys Juozas Bačbis, Dr. J.C.

visuomenės ratas.

Siomis dienomis, kai daromas didelis spaudimas spaudos įstaigoms, įtakojant tiek politiniais, tiek finansiniais tikslais, reikia sudaryti Tarybą, kurios darbas būtų

ne tik atitinkamai atstovauti visuomenei, bet ir išvengti bet kokio įtarimo šališkumu. Įstatymo rengėjai įžvelgė šio bešališkumo svarbą politinių įtakų sferoje ir pareikalavo tarybos narių

Bažnyčia cenzūros nesiūlo, bet ir tylėti neketina

Neseniai per kelis laikraščius nuskambėjo aliarmas: „Bažnyčia nori uždėti apynasrį spaudai“ („Laikinoji sostinė“, 1996 07 17), „Arkivyskupas A.J. Bačbis pasiūlė cenzūruoti spaudą“ („Lietuvos rytas“, 1996 07 18) ir pan.

„Laikinoji sostinė“ pasirūpino paklausinėti Kauno Laisvės alėjos praeivius, ir pirmasis nuskambėjo vienos bendrovės direktoriaus balsas, kaip dvi lygios natos primenantis kelių dešimtmečių senumo anti-religinės agitacijos muziką: „Manau, kad vieną kartą padaryti galą Bažnyčios kišimuisi į pasaulietinius reikalus ir griežtai apibrėžti jos veiklos ribas“.

Tik pagalvokime, kokią nedovanotiną klaidą padarė valdžia, kai, kviesdama popiežių apsilankyti Lietuvoje, neuždraudė jam kalbėti kultūriniais ir socialiniais klausimais!

Muzikos redaktorius, irgi sutiktas Laisvės alėjoje, siūlo

Bažnyčiai daug daugiau, negu ji pageidauja: „Bet jeigu kalbama apie pasaulietinę spaudą, Bažnyčia turėtų kreipti dėmesį tik į tuos straipsnius, kurių tematika susijusi su pačia Bažnyčia ar krikščionių religija“.

Juk arkivyskupai A.J. Bačbis ir S. Tamkevičius manding nė sapnuote nesapnavo kam nors kliudyti kritikuoti religiją ir Bažnyčią - tai išties būtų cenzūra, „inkvizicija“. Jie tik pareiškė visuomenėje plačiai paplitusį pasipiktinimą visokios bjaurasties, smurto ir pornografijos antplūdžiu televizijoje ir daugelyje spaudos gaminių.

Kita vertus, nuo kada gi dorovės reikalai nebėra susiję su religija ir Bažnyčia?

Visus kitus mane pasiekusius išpuolius prieš vyskupų susirūpinimą dėl tautiečių doros griovimo iškalbingumu pralenkia mano seno pažįstamo dar iš

sustabdyti savo narystę politinėje partijoje kadencijos metu. Tačiau etikos klausimus norima palikti vien tik žurnalistų ir leidėjų rankose, kuriems gresia kitas interesų konfliktas - finansinis. Nors savikontrolė yra pagrindinė ir patikimiausia spaudos priežiūros forma, siekiant išvengti bet kokio įtarimo šališkumu, kuris gali kilti finansinių pagundų sukūryje, labai pageidautume, kad Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryboje ir valdyboje bei etikos komisijoje dalyvautų kuo daugiau visuomenės atstovų.

Tuo tikslu siūlome išplėsti Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybą. Į ją galėtų paskirti 4 Seimo, 3 Prezidento, 3 tradicinių religinių bendrijų atstovai, 3 švietimo darbuotojų, 3 kultūros darbuotojų ir 3 visuomenės informavimo priemonių darbuotojų asociacijų bei draugijų atstovai.

Panašiu principu turėtų būti suformuota ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos valdyba.

Žurnalistų ir leidėjų savikontrolė pageidautina. Tačiau sprendžiant ypač moralinius klausimus, reikia įtraukti platesnį ekspertų ratą. Nustatant, kurie leidiniai ir programos prisikiriami pornografinio, erotinio ir smurtinio pobūdžio kategorijai, Bažnyčios ir visuomeninių organizacijų atstovų įnašas (ypč iš švietimo ir kultūros sričių bei etikos specialistų) būtų pageidautinas. Jis padėtų spaudos darbuotojams atsiginti nuo finansinių pagundų, kurios gali tendencingai įtakoti moralinius sprendimus. Šitas klausimas ypač svarbus, žvelgiant į mūsų krašto moralinio gyvenimo veido smukimą per pastaruosius kelerius metus.

Prašome atsižvelgti į išvardintas šio įstatymo problemas ir tikimės, kad Jūs šias labai svarbias problemas išspręsite.

Su pagarba,

Audrys Juozas Bačbis
Lietuvos Vyskupų Konferencijos
Pirmininkas

Pagaliau bet kurios visuomeninės tarybos tik signalizuoja, bet nei reguliuoja, nei baudžia nepainiokime sąvokų.

Šiuos išvardytus momentus, aiškiai parodančius visuomenės kontrolės informavimo priemonės galimybes, straipsnio autorius lengvai galėjo rasti abiejų arkivyskupų pareiškimuose, bet, atleiskite, tarytum tik ir laukė progos, kad galėtų Lietuvoje paskelbti Lenkijos pokomunistų sukeltą ir tebekeliamą riksmą: „Bažnyčia - laisvės slopintoja vietoj kompartijos ir KGB!“ Lenkijoje šis apgaulingas aliarmas „neblogai suveikė“. Gal suveiks ir Lietuvoje?

Savaime suprantama, kad rūpintis informavimo priemonių veiklos švara pirmiausia turėtų būti pačios žurnalistų brolijos sąžinės ir garbės reikalas (kaip dvasininkijos - savųjų gretų švara). Neabejoju, kad turime nemažai dorų žurnalistų, tačiau matome - patiems žurnalistams nelabai sekasi tai daryti: vos po kelerių metų skėsciojimo rankomis Lietuvos žurnalistų sąjunga pagaliau ryžosi pašalinti iš savo eilių du „Europos“ laikraščio žurnalistus (jiems tai nė motais).

Manau, žurnalistikos lygiu ir garbe besirūpinantys žurnalistai galėtų tik džiaugtis visuomeninių organizacijų bei institucijų pagalba,

(Nukelta į 2-trą psl.)

Bažnyčia cenzūros nesiūlo, bet ir tylėti neketina

(Atkelta iš 1-mo psl.)

o ne šiauštis prieš ją.

Gerb. R.Valakta nemato galimybės suformuoti minimą tarybą. Tai ryškus mūsų sąmonę persunkusio etatizmo (būtinio valstybės institucijų visur esimo) simptomas. Klausia, kodėl nesiūloma kurti visuomeninių tarybų, pvz., Seimo darbui, policijos ar savivaldybių veiklai, dvasininkų elgesiui prižiūrėti?

Seime ir savivaldybėse partijos vienos kitas kontroliuoja, o visas - spauda. Kunigai turi savo vyresnybę, kuriamos pasauliečių tarybos parapajose bei vyskupijose, ir spauda daug labiau domisi jų dora negu žurnalistų ar politikų. Buvo iškeltas pasiūlymas sukurti visuomeninę policijos tarybą, kuri galėtų priešintis korupcijai toje svarbioje žinyboje (žinome, kas ir kaip to nepanorėjo).

Broliai žurnalistai, atrodo, dedasi Dievo ar likimo išrinktaisiais ir, nežinia kieno įgaliojimu, darbdavių bei užsakovų samdomi ar savą verslą turėdami, mano esą visų sąžinė ir visa ko neginčijami vertintojai. Sakytume, padėkdie, bet ak, kaip sunku kitų sąžinė būti ir savąja nemanipuliuoti, kai tiek daug nekoko skonio vartotojų ir gerą paklausą turi menkavertė spaudos ir TVR produkcija.

Mieli kolegos žurnalistai (šiek tiek ir save prie jų skiriu) mėgsta prisidengti tuo, kad yra atsakingi pagal įstatymą. Kitaip ir įsivaizduoti neįmanoma - kas gi jiems neatsakingas, - tik kad ir lig šiol galioję įstatymai, ir naujasis „pažangiausias“ labai neveiksniūs. Juokas ima girdint, kad dabar policija priežiūrėsianti spaudos leidinių (ir TV laidų?) padorumą, vadinasi, atliksianti cenzūros vaidmenį. O - kur atitinkami įgaliojami, nekalbant apie kompetenciją?

Dėl minimo straipsnio autoriaus patarimų Bažnyčiai vadovautis Hanso Kuengo receptais galima pasakyti, kad Bažnyčia turi švyturių, skaidresnių už tą išdidų profesorių. Įdomus baigiamasis R.Valatkos linkėjimas: „Tegu politikai valdo kraštą, spauda kontroliuoja politikus, gydytojai gydo žmogaus kūną, o kunigai rūpinasi visų jų sielomis, bet ne tuo, kas ir kaip rašoma laikraščiuose“.

Puikus raginimas kunigams rūpintis visų sielomis, ir ne kas kita kaip šis rūpestis, verčia mane per Romos karščius stuksenti kompiuterio klavišus, bet kaip tai gali daryti mano broliai Lietuvoje, kai tiek daug purvo ant tų sielų kasdien lieja TV ekranas ir spaudos

leidiniai...

Grįžtu prie balsų iš Laisvės alėjos, prie rimtai man skambančio p. Aurelijaus Šliavo pareiškimo: „Viena Bažnyčios funkcijų yra formuoti žmonių moralines nuostatas taip, kad jie patys nebenorėtų žiūrėti pornografijos ir prievartos scenų. Cenzūros demokratinėse šalyse iš viso neturėtų būti“.

Taip, Lietuvos bažnyčios vadovai nesiūlo įvesti cenzūros, ir nedera jiems tai primesti, o demokratijos principai, liepiantys gerbti dorą ir žmogaus orumą, kartu su visuomenės poveikiu turėtų skatinti informavimo priemonių savininkus bei darbininkus, kad nenorėtų penėti savo publikos seksu ir smurtu.

Kunigas Vaclovas Aliulis, MIC
Roma

Apleidę mokslo laboratorijas, liksime vien tik vartotojai

Ir žmonės, ir valstybės lenktyniauja tarpusavyje intelektualios kūrybos srityje. Kaip tik ji ir sukuria tą technologinį pranašumą, kuris leidžia pirmauti pasaulyje.

Varžybose dėl pirmavimo laimi tos valstybės, kurių piliečiai masiškiau savinasi mokslo žinias. Lietuvoje studijuojančiųjų aukštosiose mokslo įstaigose tėra vos 1,4 proc. gyventojų skaičiaus, tuo tarpu Vakarų valstybėse - 2,5 proc. Nenuostabu, kad jų laimėjimų rezultatai kur kas geresni.

Mūsų tautiečiai taip pat yra pasiekę gražių laimėjimų, kai kurie ir pasaulyje plačiai žinomi: JAV profesorė M.Gimbutienė, kuri archeologijai pažinti sukūrė naują metodiką, J.Kubilius - tikimybių teorijos taikymas skaičių teorijoje, JAV dirbęs profesorius K.Almenas - branduolinės fizikos teoretikas, K.Simonavičius - balistinės teorijos kūrėjas, profesorius K.Ragulskis - vibrotechnikos kūrėjas, profesorius J.Matulis - naujų galvaninių dangų autorius, akademikas V.Statulevičius - tikimybių teorijos tęsėjas, akademikas A.Zukauskas - šiluminių mainų teorijos autorius ir daug daug kitų asmenybių, garsinusių mūsų kraštą.

Tai mūsų tautos mokslo švyturiai, kuriais galime tik didžiūotis. Tačiau jie jau praeityje. Naujoji karta turi duoti naujų mokslo lyderių. Jeigu užleisime pozicijas mokslo srityje, liksime vartotojai, kuriems jau diktuos sąlygas kiti.

Nors mūsų laboratorijose

Dailininko dovana Lietuvai - visą gyvenimą kauptos vertybės

Ramunė Sakalauskaitė

Prezidentą Algirdą Brazauską aplankęs žinomas išeivijos dailininkas Vytautas K. Jonynas padovanojo jam M.K. Ciurlionio portretą ir 1947 metais Vokietijoje išleistą savo kūrybos albumą. Keturis mėnesius Lietuvoje praleidęs dailininkas kitą savaitę ketina grįžti į Niujorką.

Prisiminęs ankstesnius susitikimus, Prezidentas A.Brazauskas pabrėžė, jog V.K.Jonyno iliustruoti K.Donelaičio „Metai“ yra mėgstamiausia jo knyga.

Daugiau kaip pusvalandį trukusiame pokalbyje V.K.Jonynas prisiminė, kaip apipavidalino Lietuvos koplyčią Vašingtono katedroje ir Vatikano bazilikoje.

Kitais metais 90-metį švęsiantis dailininkas prisipažino, vaizduodamas švč. Mariją, įamžinęs lietuvaitei brožuus.

V.K.Jonynas. R.Jurgaičio nuotr.

„Apie politiką aš niekada nekalbu, tačiau rinkimuose visada dalyvauja“, - kalbėjo V.K.Jonynas. Jis atsisakė nurodyti partiją, kurią parems rinkimuose į Seimą. „Aš visada balsuoju už pačius geriausius žmones, kuriuos aplankau viešėdamas Lietuvoje“, - sakė dailininkas.

Dailės akademijai ir M.K.Ciurlionio muziejui Druskininkuose, kuriame įkurta V.K.Jonyno galerija, dailininkas padovanojo meno albumų ir knygų biblioteką.

Lietuvos valstybei atiteko jo paveikslai, baldai ir didelė biblioteka, valstybės archyvui - daugelio metų korespondencija. V.K.Jonynui suteiktas Dailės akademijos garbės daktaro vardas.

Freiburgo meno mokykla, kurios direktoriumi yra dirbęs V.K.Jonynas, šiemet sukanka 50 metų.

Pokario metais prancūzų okupacinėje zonoje Vokietijoje veikusiame Freiburgo meno mokykloje, kur buvo įkurta ir lietuvių meno mokykla, dirbo ir žinomi Lietuvos dailininkai Viktoras Vizgirda, Viktoras Petravičius, Adomas Galdikas.

„L.r.“

verstis. Tai „gariūniška“ pažiūra. Tokių veikėjų tarpusavio grumtynės naujo produkto nesukuria. Jis gimsta po kruopštaus darbo mokslo laboratorijose.

P.Dargis (Mažeikiai) - „L.r.“

Krikščionys demokratai kovos su turtingesniaisiais

Lietuvos krikščionių demokratų partija baigė redaguoti savo rinkimų programą. Ją žurnalistams pristatė partijos pirmininkas A.Saudargas.

Krikdemų frakcijos Seime patarėjas C.Stankevičius pabrėžė, kad buvo siekta parengti kuo konkretnę programą. Penkis šeštadalius joje užima veiklos kryptys, kuriose krikdemai tikisi atsakę į klausimus dėl svarbiausių valstybės politikos krypčių.

Partijos valdybos narys A.Simėnas ypač pažymėjo siūlymą reformuoti valstybės pajamų ir išlaidų politiką.

Partija ketina stiprinti gyventojų ir įmonių savarankiškumą bei kiek įmanoma mažinti dotacijas iš biudžeto. A.Simėnas sakė, kad krikdemai numato padidinti neapmokestinamą gyventojų minimumą iki 300 litų ir nustatyti papildomai 50

neapmokestinamų litų už pirmąjį vaiką ir 70 litų - už kiekvieną kitą vaiką.

Krikščionys demokratai taip pat siūlo diferencijuoti gyventojų apmokestinimą. Uždirbantys 300-700 litų gyventojai mokėtų 13 proc. mokesčių, iki 2000 litų - 25 proc., nuo 2000 iki 3000 litų - 33 proc. ir daugiau uždirbantys - 45 procentus.

Tokia mokesčių politika, krikdemų apskaičiavimu, sumažintų biudžeto įplaukas maždaug 80 mln. litų. Pasak A.Simėno, šioms nuostoliams kompensuoti siūloma 10 proc. apmokestinti palūkanas ir dividendus. Tai leistų papildomai surinkti iki 100 mln. litų įplaukų.

Rimtai kovojant su alkoholio, tabako bei kuro kontrabanda bei nelegalia prekyba, krikdemų nuomone, galima surinkti dar iki 200 mln. litų.

(Nukelta į 3-čią psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

Vašingtono „bravūra“

Rašo dr. Jonas Kunca

Irako apšaudymas iš amerikiečių karo laivų ir lėktuvų nebūtų suprantamas be trumpos padėties analizės.

Viduriniuose Rytuose gyvena 22 milijonai kurdų, išsibarstę po Turkiją, Iraną, Iraką, Siriją, Armėniją ir Azerbaidžaną. Kurdai iki šiol neturėjo savo valstybės, o jų pastangos tokią sukurti susidūrė su Turkijos, Irano, Irako ir kitų valstybių griežtu pasipriešinimu.

Po laimėto Persijos įlankos karo, alijantai įkūrė protekcijos zoną kurdams šiaurės Irake. Į ją draudžiama skristi Irako lėktuvam. JTO rezolucija betgi nedraudžia irakiečių kariuomenei būti ten, kol ji nepersekiuoja vietos gyventojų. Šiaurės Irake gyvena netoli 4 milijonų kurdų.

Jie saugiai gyveno savo žemėse ir dar gavo apie 300 milijonų dolerių paramą iš JAV. Deja Irako kurdai susiskaldė į 2 grupes. Vieni simpatizuoja Iranui, kiti Irakui. Prasidėjo tarpusavio kovą, kainavusi iki šiol 400 aukų. Kai Irako simpatizantam pradėjo nesisekti, jie paprašė Huseino pagalbos. Irkas pasiuntė savo kariuomenę ir užėmė eilę svarbesnių miestų, palikdamas juos valdyti savo šalininkam kurdam. Čia reikia paminėti, kad šiaurės Irakas atsidūrė pavojų patekti Irano įtakon. Taigi Huseinui rūpėjo netiek padėti kurdų simpatizantam, kiek išvengti savo valstybės teritorijos praradimo.

Vašingtonas paskubėjo imtis

karinių priemonių, kad nubausti Huseiną už kariuomenės pasiuntimą į šiaurės Iraką, neperžiūrėjęs JTO rezolucijos, nei apgalvojęs tos „bravūros“ pasėkų. Baltieji Rūmai berods tikėjosi, kad visas pasaulis užgirs šitą žygį. Greit nemaloniai nustebė, kai Prancūzija pareiškė, jog Huseinas nėra sulaužęs jokių JTO nuostatų ir represijos nėra legalios. Italija, Ispanija, Rusija ir Kinija irgi atsisakė paremti JAV. JTO Saugumo Taryboje užkliuvo rezolucija siūlanti užgirti JAV intervenciją ir ją remti ateityje, jei būtų reikalas. Prez. Clinton'as sustabdė tolimesnius bombardavimus ir pasiuntė Christopher skubiai ieškoti užtarimo Europos Unijoje. Bent Prancūzija atsisakė padėti ir dar pridūrė, kad jos karo lėktuvai nepatrukiuos Vašingtono nustatyto naujo oro erdvės, kuri siekia Bagdado priemiesčius.

Dar nežinia kuo visas baigsis. Visgi jau aišku, kad Vašingtonas padarė didelę klaidą. Savo puolimu nieko nelaimėjo tik išskėlė Husein'o populiarumą, nustatė visą arabų pasaulį prieš JAV, atšaldė santykius su Europos Unija ir parodė pasauliui amerikiečių politikos vienašališkumą ir vizijos stoką. Kai turkai ir iraniečiai buvo įsiveržę į Irako teritoriją persekioti kurdų akyvistus, JAV neprotavo. Kai Izraelis bombardavo Libaną ir nepildė taikos susitarimu su palestiniečiais, Vašingtonas tyli. Tuo tarpu Iraką bombarduoja be rimtos priežasties ir be JTO

nutarimo ir dar verčia jo žmones badauti uždėtom sankcijom vien dėl to, kad Vašingtonui ir ypač jo draugam nepatinka Huseinas. Jei ne JTO Saugumo Tarybos atsisakymas pasmerkti Iraką, JAV ko gero būtų toliau bombardavusios Iraką. To pasekmės galėtų būti katastrofiškos Vid.Rytam ir pasauliui. Destabilizavus Iraką, valdžia perimtų ko gero iraniečių simpatizantai fundamentalistai. Iranas išplėstų savo įtaką iki Sirijos sienos, per kurią lengvai būtų siunčiami teroristai į Palestiną ir Izraelį. Musulmonai fundamentalistai prieitų prie P.Arabijos sienos, už kurios jau verda nepasitenkinimas diktatūrine karaliaus ir 4000 princų valdžia. Destabilizacija pasiektų naftos telkinius Vid.Rytuose.

Kad Baltųjų Rūmų prezidento patarėjai nenumatė Irako bombardavimo pavojų, yra liūdnas ženklas. Amerikiečių tauta entuziastiškai pritarė Clinton'o „bravūrai“ pasitikėdama, kad valstybės galva žino ką daro. Už mėnesio kito paprasti amerikiečiai pradės suprasti, kad, deja, jų valdžia padarė didelę klaidą kurią pataisyti bus neįmanoma.

Tarp kitko pasirodė, kad JAV modernios raketos nėra tobulos: iš 10 tik 4 pasiekė taikinius. Gera dalis raketų iš vis neveikė. Galutinis paskutinės Irako avantiūros rezultatas yra toks: nepavykęs ir nelegalus puolimas tik pakėlė diktatoriaus Husein'o populiarumą, nustatė visą arabų pasaulį prieš JAV, ir likusi planetos dalis pamatė Vašingtono politikos nesuigaudymą.

Premija už taikos ugdymą

Chiarai Lubich, krikščioniškojo gyvenimo židinių tarptautinio judėjimo - labiau žinomo savo itališku vardu „Focolari“ - įkūrėjai, rugpjūčio 12-ąją buvo paskirta Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos - UNESCO šiemetinė premija už taikos ugdymą. Gruodžio 17-ąją, Paryžiaus UNESCO rūmuose įvyks premijos įteikimo ceremonija.

Chiara Lubich, tuoj pat po UNESCO premijos paskyrimo, pažymėjo, jog ji šį apdovanojimą labiausiai vertina dėl to, kad tai pasaulietiškos organizacijos teikiama premija. Jei pasaulietiška organizacija, dargi tokia svarbi tarptautinė organizacija kaip UNESCO teikia premiją religiniam judėjimui, - sakė Chiara Lubich, - tai tokį sprendimą pirmiausiai reikia vertinti, ne tik kaip Fokoliarų judėjimo pagerbimą ir jo veiklos įvertinimą, bet taip pat kaip, bendrai, tikinčiųjų žmonių taikos pastangų įvertinimą.

Chiaros Lubich 1943 metais įkurtas Fokoliarų judėjimas šiandien turi apie 100 tūkstančių nuolatinių narių 180-yje pasaulio valstybių. Be to yra dar apie du milijonus žmonių, kurie remia judėjimą ir reguliariai dalyvauja jo darbuose. Iš pradžių Chiaros Lubich įkurtieji Fokoliarai veikė tik tarp katalikų o 1960 metais tapo ekumeniniu judėjimu, buriančiu ir kitų konfesijų krikščionis bei palaikančiu ryšius ir su kitų tikybų išpažinėjais.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

mokslininkei. Jo teigimu, gerai, kad buvo toks Jegoras Gaidaras, išdrįšęs veikti ryžtingai. „Ar reikėjo kas mėnesį „paleisti“ po vieną kainą - 12 produktų kainas per metus?“ - retoriškai klausė R.Rajeckas.

N.Rimaševskajos nuomone, būtina valstybinė neturto kontrolė. Paklausta, iš kur valstybė galėtų imti tam pinigų, akademikė atsakė, kad ten, kur jų ima karui su čekėnija.

Kita vertus, ji nemano, kad šis karas turėjo įtakos socialinėms Rusijos problemoms.

Atsakydamaj klausimą, kas ir kur Rusijoje geriausiai gyvena, N.Rimaševskaja kalbėjo, jog maskviečių pajamos, palyginti su šalies vidurkiu, dukart didesnės. Didžiausiais nelaimėliais akademikė vadino mažųjų miestų gyventojus.

„Geriausiai Rusijoje šiandien jaučiasi 25-30 metų jaunuoliai“, - sakė garbingo amžiaus N.Rimaševskaja. Jai atrodo, jog Lietuvoje socialinės ekonominės problemos ne tokios aštrios. „L.r.“

Krikščionys demokratai ...

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Krikščionys demokratai tai pat mano esant tikslinga mažinti ir panaikinti dotacijas už energiją, nustatyti fizinių ir juridinių asmenų pajamų deklaravimą už investicijas, akcijų ar brangaus turto įsigijimą.

A.Simėnas pabrėžė, jog siekiama nustatyti tokią mokesčių politiką, kad didesnė mokesčių našta tektų gaunantiems didesnes pajamas gyventojams. „L.r.“

Rusijos akademikė Vilniuje piktinosi reformomis

Ramunė Sotvarienė

Soko terapija - klaida

Vilniuje viešėjusi Rusijos mokslų akademijos Socialinių ekonominių gyventojų problemų instituto direktorė akademikė Natalija Rimaševskaja supažindino Lietuvos ekonomistus su naujausiais instituto tyrimais.

Pasak akademikės, jie akivaizdžiai įrodė, kad ekonominių socialinių permainų Rusijoje kaina tokia didelė, jog kyla abejonių, ar buvo verta jas pradėti.

Rusijos akademikė teigė, kad „soko terapija“, mechaniškai primesta Rusijai 1992 metais, buvo klaida. Akademikė teigė, kad tik 20 proc. Rusijos gyventojų prisitaikė ir aktyviai dalyvauja keičiant šalies gyvenimą. Ketvirtadalis tapo autsaideriais ir niekada neras vietos.

Natalija Rimaševskaja kalbėjo, kad šiandien egzistuoja dvi Rusijos. Turtuolai ir skurdžiai gyvena skirtingai. Skiriasi jų moralės normos, motyvacija, prioritetai. Jie naudojami skirtingomis rinkomis, kurioms būdingos kitokios kainos ir prekės. Pajamų diferenciacija yra normalus rinkos ekonomikos reiškinys. Tačiau nė vienoje Rytų

Europos šalyje praraja tarp mažiausių ir didžiausių pajamų nėra tokia stublinanti kaip Rusijoje.

Naujieji Rusijos vargšai

Pagal N.Rimaševskaja vadovaujamo instituto šių metų pradžioje atliktus tyrimus, Rusijoje nuolat didėja skaičius žmonių, gyvenančių žemiau skurdo ribos. Tarp šių žmonių yra du trečdaliai Rusijos vaikų ir trečdalis senyvų žmonių. Paklausta, kokia yra skurdo riba Rusijoje, N.Rimaševskaja paminėjo 50 JAV dolerių per mėnesį. Maždaug 25 proc. gyventojų per mėnesį gauna 100 JAV dolerių, apie 15 proc. - apie 50 dolerių.

Nustatyta, kad apie 15 proc. Rusijos gyventojų - benamiai, degradavę žmonės ir valkataujantys vaikai, kurių mėnesio pajamas įvertinti sudėtinga.

N.Rimaševskajos nuomone, nuolat didėjanti vargšų armija kelia grėsmę socialiniam saugumui.

Pagal Rusijos socialinių ekonominių gyventojų problemų instituto tyrimus, šalyje nėra vidurinėsios klasės, kuri pagrįstai vadinama rinkos ekonomikos pagrindu. Pagal gaunamas pajamas akademikė išskyrė tam tikrą vidurį,

kurį sudaro apie 25 proc. Rusijos gyventojų, ir pavadino jį „juodąja skylė“, neturinčia struktūros bei vidutinei klasei būdingų požymių. Šios grupės pajamų spektras - nuo 100 iki 1000 JAV dolerių per mėnesį.

Turtingi ir labai turtingi sudaro 5 proc. gyventojų. Kiekvienas iš jų per mėnesį gauna mažiausia 3000 JAV dolerių. Pasiturintys, kurių pajamos svyruoja nuo 1000 iki 3000 JAV dolerių, sudaro 15 procentų.

Plinta pamirštos ligos

Akademiko Eduardo Vilko paklausta, ar jau subrendo Rusijoje revoliucijos situacija, N.Rimaševskaja atsakė, kad rusai - ne tik kenčianti, bet ir išmintinga tauta, nenorinti sukti atgal.

„Dėl nepilnavertės mitybos ir bado sumažėjo žmonių atsparumas, masiškai plinta infekcinės ligos, kurios prieš 10 metų buvo laikomos beveik išnykusiomis (tuberkuliozė, difterija), 30 procentų nėščių moterų serga mažakraujyste. Kiekvienas ketvirtas vaikas gimsta nesveikas“, - sakė Rusijos mokslų akademijos instituto direktorė. Per pastaruosius ketverius metus gyventojų skaičius sumažėjo 2,7 mln. arba 2 procentais.

Pernai, palyginti su 1991 metais, mirė 30 proc. daugiau žmonių. Iš viso 2,2 mln. Rusijos gyventojų.

Akademikas Raimundas Rajeckas prieštaravo Rusijos

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, išrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

TRUMPAI

Lietuvoje bus 33 politinės partijos ir organizacijos, turinčios teisę kelti savo kandidatus būsimojo Seimo rinkimuose. Paskutinės šiame sąraše tapo dvi politinės organizacijos - Lietuvos tautinių mažumų aljansas ir Krikščionių demokratų sąjunga bei viena partija - Lietuvos gyvenimo logikos partija.

Iš Lietuvos demokratinės darbo partijos ir jos frakcijos Seime pareiškė išeinąs Vytautas Astrauskas. Apie tai 73 metų parlamentaras pranešė Seimo plenariniame posėdyje.

Priežastis, pastūmėjusi pasitraukti iš valdančiosios partijos, buvo nurodyta ta, jog LDDP reikiama neįvertino bankus sužlugdžiusio buvusio premjero A.Šleževičiaus veiklos.

„LDDP tarybą ir prezidiumas siūlė palikti poste bankų machinacijomis pagarsėjusį A.Šleževičių, o aš raginau jį atstatyti iš premjero pareigų“, - kalbėdamas apie konflikto su partijos vadovybe pradžią sakė Seimo narys.

Lietuva imsis adekvačių atsakomųjų veiksmų Latvijos atžvilgiu, jeigu šios valstybės Seimas ratifikuos sutartis su JAV ir Švedijos firmomis „Amoco“ ir OPAB. Apie tai po įvykusio pasitarimo pas Lietuvos Prezidentą A.Brazauską žurnalistams pareiškė užsienio reikalų ministras P.Gylys. Jis atsisakė patikslinti, kokių žingsnių imsis Lietuva.

Pasitariame, be P.Gylio, dalyvavo Prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais J.Paleckis ir keletas geologijos specialistų iš Lietuvos. Buvo dar kartą išklaudyta pastarųjų turima informacija apie naftos išteklius Baltijos jūroje.

Lietuvos diplomatinės vadovs pareiškė esąs optimistiškai nusiteikę, todėl jis tikis, kad Latvijos Seimas neaštrins santykių su Lietuva.

„Visi pasitarę nusprendėme, jog eisime kartu su „Zalgiriu“. Taip Kauno savivaldybėje surengtame A.Sabonio „Zalgirio“ krepšinio centre savininkų ir vadovų susitikime su žurnalistais pareiškė Izraelio pilietis, 48 metų verslininkas, buvęs KGB agentas Šabtajus Kalmanovičius. Toliau remti „Zalgirį“ jam padėję apsispręsti Arvydo Sabonio žodžiai: „Jeigu tu pasilieki, tai neliksiu nuošaly ir aš“.

Lietuvos Prezidentas A.Brazauskas mano, kad jau subrendo laikas jo vizitui į Rusiją. „Lietuvos ir Rusijos prezidentų susitikimas taptų svarbiu įvykiu pripildant Lietuvos ir Rusijos santykius konkrečių klausimų sprendimais“, - pasakė Prezidentas interviu Rusijos agentūros ITAR-TASS korespondentui Vilniuje.

Vienu svarbiausių aukščiausio lygio susitikimo klausimų A.Brazauskas paminėjo sausumos ir jūros sienos delimitavimą. Lietuvos Prezidento nuomone, tai teigiamai paveiktų dvišalius stabilumo ir saugumo faktoriumi Baltijos regione.

Seimo LDDP frakcijos narys Algirdas Sadlauskas atsisako Seimo nario mandato. Toks pareiškimas buvo įteiktas Vyriausiajai rinkimų

komisijai.

„Nusivyliau politika“, - taip savo sprendimą komentavo A.Sadkauskas. Savo iniciatyva darbą pasienio tarnyboje susiradęs buvęs Seimo Valdymo reformų ir savivaldybių komiteto pirmininkas teigė, jog „konkretnis darbas - artimesnis“. „Jeigu per ketverius metus būtume palengvinę žmonių gyvenimą, galbūt politikoje būčiau likęs ilgesniam laikui“, - apžvelgdamas LDDP valdymo laikotarpį, kalbėjo ketverių metų politiko patirtį turintis 49 metų parlamentaras.

Generalinė prokuratūra iškelė baudžiamąją bylą dėl Palangos miesto savivaldybės pareigūnų ir specialistų veiksmų, neteisėtai išduodant leidimus projektuoti ir statyti (rekonstruoti) gyvenamuosius namus, ūkinės ar kitos paskirties pastatus ar įrenginius. Prieš metus pradėto tyrimo metu Seimo kontrolieriai Lietuvos pajūrio juostoje aptiko 18 neteisėtų pastatų. Visą informaciją Seimo kontrolieriai surinko patys.

Daugelio šių pastatų savininkai dar neturėjo leidimo juos eksploatuoti, o jau gaudavo didelį pelną, nes turėjo leidimus prekiauti alkoholiniais gėrimais.

Rusijos premjero pavaduotojas Aleksandras Zaveriucha paskelbė oficialias Rusijos grūdų derliaus prognozes. Jo teigimu, šalies grūdų derlius šį sezoną turėtų siekti nuo 75 iki 77 milijonų tonų.

Nepriklausomus ekonomistus šios prognozės gerokai nustebino. Net ir didžiausi optimistai prognozuoja ne didesnį kaip 72 mln. tonų Rusijos grūdų derlių. Pernai šios šalies derlius buvo katastrofiškai mažas - 63,4 mln. tonų grūdų.

Patenkinti B.Jelcino perrinkimu Vakarai gana abejingai stebi, kaip Cečėnijoje liejamas kraujus. Tiesa, JAV valstybės departamento spaudos atstovas pasmerkė Rusijos kariškių ketinimus akcijoje prieš Grozną naudoti aviaciją ir artileriją. Bet šis ir panašūs pareiškimai skirti daugiausia savo šalių auditorijai: atseit mes netylime, protestuojame. Jokių sankcijų, jokių embargų Rusijai, žinoma, neskelbiama. Tai ir suprantama: Rusija - juk ne Kuba, Libija ar Irakas.

Be to, Vakarai turi savąją Cečėniją - Balkanus, kuriuose su tokiu vargu pasiekta taika gali kasdien plykstelėti nauju karu. Tačiau toks nuolaidžiavimas Rusijai gali paskatinti jos karo partiją kylančias problemas jėga spręsti ir kitur.

Vokietijos gynybos ministras Volker Ruehe patvirtino, kad 1997 metų pradžioje įvyks NATO šalių vadovų aukščiausio lygio susitikimas, kuriame bus nuspręsta su kuriomis Vidurio ir Rytų Europos šalimis bus pradėdamos derybos dėl jų priėmimo į Šiaurės Atlanto santarvę. Apžvalgininkai tikina, kad NATO rengiasi artimiausiu metu priimti tris - Lenkiją, Čekiją ir Vengriją. Vokietijos gynybos ministras Ruehe Vokietijos Riugeno saloje tarėsi su Lenkijos ir Danijos gynybos ministrais. Vokietijos, Lenkijos ir Danijos gynybos ministrai į kitą savo metinį

Po skandalo kariuomenėje - papeikimai

Po skandalo dėl kariuomenės turto pardavinėjimo krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius įsakė nubausti aukštus kariuomenės pareigūnus ir pakeisti liūdnai pagarsėjusio bataliono vadovybę.

Klaipėdos saugumo ir policijos pareigūnai sulaukė motorizuotos pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ Šiaulių bataliono ginkluotės tarnybos viršininką leitenantą Kazį Čalutką. Jis sulaukė, kai pardavinėjo kariuomenės ginklus ir sprogmenis Klaipėdos nusikaltėliams.

Sulaikymo metu rasta įkalčių - 50 kilogramų vadinamojo jūros mišinio, 5 komplektai kovinių granatų bei 170 metrų degiųjų Bikfordo virvelių.

Ministras pasirašė įsakymą,

kuriuo už nepakankamą pavaldinių darbo kontrolę pareiškė papeikimą kariuomenės vado pavaduotojui aprūpinimo pulkininkui Arvydui Lekavičiui, o griežtą papeikimą - „Geležinio vilko“ vado pavaduotojui teknikai ir ginkluotei pulkininkui Kęstučiui Zemačiui.

Ministerijos Personalo departamentas įpareigotas parengti įsakymo projektą dėl Šiaulių bataliono vadovybės pakeitimo. Taip pat savo išvadas turi pateikti specialiai šiam įvykiui sudaryta ministerijos komisija.

Lietuvos kariuomenės ginklus ir sprogmenis pardavinėjęs karininkas greičiausiai bus atleistas iš pareigų, o už šį nusikaltimą jam gresia laisvės atėmimas nuo penkerių iki dešimties metų. „Lr.“

Rokiškio mašinų gamykla netrukus gamins javų kombainus

Rokiškio žemės ūkio mašinų gamykla, pradėdanti serijinę javų kombaino JK-3 „Nemunas“ gamybą, tikisi sudominti savo produkcija ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos, ir kitų kaimyninių šalių ūkininkus.

Kaip sakė įmonės generalinis direktorius Jonas Žekas, kitamet gamykloje numatoma pagaminti iki 100 tokių kombainų, nors plane numatyta tik 20. Pasak įmonės vadovo, lietuviškas kombainas dėl palyginti nedidelės kainos galėtų sėkmingai konkuruoti Lietuvos ir kaimyninių šalių rinkose.

„Nemunas“ kainuos apie 44 tūkst. litų, o tai gerokai pigiau už savaeigį vokišką kombainą. Apie 95

proc. būsimojo kombaino mazgų ir detalių gaminama Rokiškio įmonėje arba kitose Lietuvos gamyklose.

Nuo savaeigio kombaino „Nemunas“ skiriasi tuo, kad jis montuojamas prie bet kokio 14 kN traukos klasės traktoriaus. Prikabinti kombainą prie traktoriaus reikia tik 7 minučių. Pasak gamintojų, efektyviausiai kombainas dirbtų ūkiuose, turinčiuose iki 100-200 ha žemės.

Lietuviškas javų kombainas sukurtas pagal Žemės ūkio bei Pramonės ir prekybos ministerijų parengtą programą. Jai įgyvendinti iš nacionalinės žemės ūkio rėmimo programos buvo skirta 3,5 mln. litų.

„Lr.“

Valstybės biudžetas paskelbė nuostolius

Finansų ministerijos duomenimis, septynių mėnesių valstybės biudžeto pajamų planas įvykdytas 93,4 procento. Tačiau metinis pajamų planas per 7 mėnesius įvykdytas tik 50,3 procento. Metinis pajamų planas yra 4,869 mlrd. litų.

Iš viso sausio-liepos mėnesiais į biudžetą įplaukė 2,450 mlrd. litų, o planuotos šio laikotarpio pajamos buvo 2,622 mlrd. litų. Biudžetas negavo 172 mln. litų planuotų įplaukų.

Tačiau iki rugpjūčio 13 dienos valstybės biudžetas nesurinko jau apie 200 mln. litų

planuotų mokesčių. Seime pranešė finansų ministras Algimantas Krizinauskas. Dar apie 140 mln. litų nesurinkta į savivaldybių biudžetus.

Pasak finansų ministro, rugpjūtį dienos įplaukos į biudžetą yra apie 19-20 mln. litų arba tiek, kiek ir planuota. Valstybės biudžeto pajamų planas dabar vykdomas kiek geriau nei anksčiau - birželio-liepos mėnesiais šis rodiklis buvo apie 92 procentus.

„Lr.“

Mažeikių naftininkai vėl dirba sėkmingai

Bendrovės „Mažeikių nafta“ generalinis direktorius Gediminas Kiesus pareiškė, jog naftos produktų kontrabanda Lietuvoje beveik sustabdyta.

„Kontrabandos liko gal tik 3 procentai“, - sakė G.Kiesus spaudos konferencijoje. Bendrovės specialistų skaičiavimais, metų pradžioje kontrabanda siekė 30-35 proc. naftos produktų prekybos apimties.

G.Kiesus pripažino, jog gerų rezultatų davė saugumo, Generalinės prokuratūros ir muitinės tarnybų organizacinės priemonės, užkertant kelią kontrabandai. „Lr.“

Žydų genocidu kaltinami lietuviai ieško savų argumentų

Ramunė Sakalauskaitė

Generalinės prokuratūros specialiųjų tyrimų skyriaus darbuotojai ketina antrą kartą apklausti karo nusikaltimais įtariamą 89 metų Aleksandrą Lileikį, gegužės 24 dieną netekusį JAV pilietybės. JAV teisingumo departamentas Masačusetso valstijos Norvudo miesto gyventoją A.Lileikį kaltino tuo, kad prašydamas šalies pilietybės jis nuslėpė faktą, jog Antrojo pasaulinio karo metais vadovavo Vilniaus apskrities saugumo policijai ir pasirašinėjo įsakymus dėl žydų tautybės žmonių perdavimo nacių naikinimo būriams.

Nelaukdamas kito teismo sprendimo, kurio galėjo būti deponuotas iš JAV, 89 metų A.Lileikis birželio mėnesį savo noru grįžo į Lietuvą. „Tikiuosi teisingumo“, - po pirmosios apklausos sakė įtariamasis. „Jeigu jausčiausi kaltas, nebūčiau grįžęs į Lietuvą“, - pabrėžė jis.

Informaciją rinko KGB

Iki šiol Vilniuje gyvenantys buvę KGB darbuotojai neslepia, kad A.Lileikį apkaltinti norėta ir anksčiau. KGB A.Lileikiu susidomėjo po to, kai 1982-aisiais dėl šio asmens veiklos nacių okupacijos metais buvo gauti JAV teisingumo departamento specialiųjų tyrimų skyriaus užklausimai. Oficialūs Jungtinių Amerikos Valstijų pareigūnai kreipėsi į tuometinę Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriją, kuri užduotį atlikti įpareigojo Lietuvos SSR KGB.

Aštuntojo dešimtmečio pradžioje Lietuvos SSR KGB tardymo skyriuje „karo nusikaltėliui ir tėvynės išdavikui“ A.Lileikiui buvo užvesta byla. Apklausę Lietuvoje gyvenančias A.Lileikio seseris, bendradarbius bei apžiūrėję archyvus, KGB darbuotojai buvusio Vilniaus apskrities saugumo policijos viršininko kaltės įrodymų nerado.

Įkalčiai buvo suklastoti?

Vienintelis dokumentas, kuris sudaro prielaidas kalbėti apie A.Lileikio dalyvavimą žydų genocidu - 1941 metų rugpjūčio 22 dienos raštas, pažymėtas 255 numeriu.

Siuo dokumentu, ant kurio A.Lileikio parašo nėra, o tik išspausdinta jo pavardė, Vilniaus apskrities saugumo policijos viršininkas kreipėsi į Vilniaus saugumo kalėjimo viršininką ir prašė 52 žydų tautybės asmenis

A.Lileikis. V.Ščiavinsko nuotr.

perduoti ypatingajam būriui.

Būrys buvo pagarsėjęs tuo, jog Panerių miškuose masiškai žudė žmones, daugiausia - žydus.

Dokumentuose, kuriuos JAV atstovams aštuntąjį dešimtmetį perdavė SSRS užsienio reikalų ministerijos pareigūnai, nėra faktų, patvirtinančių, jog šie 52 žydų tautybės žmonės buvo sušaudyti. Kitų dokumentų, kurie bylotų apie A.Lileikio dalyvavimą žydų žudynėse, KGB ir JAV teisėsaugos pareigūnai nerado.

Grįžęs į Lietuvą A.Lileikis teigė, jog šis dokumentas yra labai prasta klastotė.

Išgelbėta žydaitė

Dar gerokai prieš teismo posėdį, kuriame iš A.Lileikio buvo atimta JAV pilietybė, Lietuvos spaudoje pasirodė straipsnių, kuriuose rašoma, kaip jis, būdamas Vilniaus apskrities saugumo policijos viršininkas, išgelbėjo žydaitę Sifrą Grodnikaite.

Šią istoriją „Lietuvių balse“ atpasakojo buvęs jos klasės draugas Aleksandras Atutis.

Įpusėjęs karui, jis Sifrą pamatė jau išėjusią iš Lukiškių kalėjimo. Ji pasakojo „esanti A.Lileikio, kuris ją iš kalėjimo ištraukęs, globoje“. A.Atutis sutiko tapti liudytoju, kai Š.Grodnikaitei buvo išduodami nauji dokumentai.

Sifros vardas buvo pakeistas Gražina, o pavardė - Griovelyte. Naujuosiuose dokumentuose buvo rašoma, kad ji lietuvė, gyvenanti Radviliškyje.

Prieš gerą dešimtį metų „Draugo“ laikraštyje buvo išspausdintas ir pačios buvusios Š.Grodnikaitei laiškas. „Didžiausių A.Lileikio, tarnavusio saugume, ir teisėjo Genio pastangų dėka aš buvau pripažinta lietuve ir paleista iš kalėjimo su svetima pavarde“, -

rašė Antrojo pasaulinio karo metais mirties išvengusi žydų tautybės moteris. Kalbėdama apie A.Lileikį ir kitus ją globojusius lietuvius, ji rašė: „Esu tikrai dėkinga tiems visiems žmonėms, kurie parodė daug širdies ir žmogiškumo gelbėdami mano ir kartu rizikuodami savo gyvybėmis“.

Z. Ivinskio prisiminimas

JAV teismams A.Lileikis pateikė ir žinomų Lietuvos žmonių liudijimų, kuriais patvirtinama, kad jis dalyvavo pasipriešinimo veikloje.

Vilniaus universiteto profesoriaus Zenono Ivinskio parašu patvirtinta, kad A.Lileikis „yra doras ir teisingas asmuo“.

Z.Ivinskis rašė, kad A.Lileikis aktyviai dalyvavo Lietuvos antinacinėje rezistencijoje ir pasipriešinimo dalyviams teikė labai svarbios informacijos.

Saugume - pogrindininkai

Istorikai tvirtina, jog neteisinga galvoti, kad visi Lietuvos saugumo policijos darbuotojai buvo nacių kolaborantai ir karo nusikaltėliai. Lietuvos saugumo policija kovojo su komunistiniu bei lenkų pogrindžiu ir tai pasak jų, neprieštaravo tautos interesams.

Zinoma nemažai faktų, kaip Lietuvos saugumo policijos pareigūnai buvo aktyvūs slaptų antivokiškų organizacijų nariai, platino tautinę spaudą, už ką buvo nuteisti kalėti.

Vienas tokių - buvęs Kauno saugumo policijos politinio skyriaus viršininkas Povilas Žičkus. 1941 metais jis įstojo į Lietuvos laisvės kovotojų sąjungą ir teikė slaptą informaciją pogrindžio organizacijoms. Už antinacinę veiklą P.Žičkus buvo suimtas ir iki karto pabaigos kalėjo Vokietijos kalėjimuose.

Liudytojo argumentai

Lietuvių fronto veikloje dalyvavo ir A.Lileikio buvusio Vilniaus apskrities saugumo policijos viršininko, pavaduotojas Kazys Gimžauskas. 1943-aisiais jis platino lietuvių pogrindžio leidinius „Nepriklausoma Lietuva“ ir „Lietuvos Judas“. JAV pilietybę iš K.Gimžausko atėmė Kolumbijos apygardos teismas.

Jungtinių Amerikos Valstijų teisėsaugos pareigūnai K.Gimžauską kaltino nutylėjus, kad jis, būdamas Vilniaus apskrities saugumo policijos viršininko pavaduotojas, asmeniškai įsakinėjo suimti, tardyti ir kalinti civilius, daugiausia žydus.

K.Gimžauskas davė parodymus Lietuvos generalinėje prokuratūroje, kur buvo apklausiamas kaip liudytojas A.Lileikio byloje.

Save ir buvusį savo viršininką jis vadino „Lietuvos patriotais“.

Anot K.Grimžausko, Antrojo pasaulinio karo metais jie abu atliko antinacinio pogrindžio užduotis.

Monsinoro nuomonė

JAV teisme K.Grimžauskas buvo pateikęs liudijimų, kad dalyvavo antinacinėje rezistencijoje.

Vienas tokių dokumentų

rašytas buvusio Lietuvos žemės ūkio ministro monsino Mykolo Krupavičiaus ranka.

1950 metais gyvendamas Vokietijoje, M.Krupavičius teigė labai gerai pažįstą K.Gimžauską, kurį vadino Lietuvos patriotu ir aktyviu Lietuvos antinacinės rezistencijos dalyviu.

M.Krupavičius patvirtino, kad vokiečių okupacijos metais K.Grimžauskas tarnavo Lietuvos saugumo policijoje, tačiau tai, pasak monsino, negali būti tapatinama su darbu vokiečių karinėse formuotėse.

Komentuodamas pilietybės atėmimą iš K.Grimžausko, JAV teisingumo departamento specialiųjų tyrimų skyriaus direktorius Elis M. Rosenbaumas sakė, jog yra „svarbi JAV teisėsaugos pergalė prieš nacių kolaborantus“.

Elis M. Rosenbaumas pareiškė, kad ir kiti genocido dalyviai turi suvokti, kad JAV vyriausybė tvirtai nusiteikusi tęsti jų persekiojimą, atimti apgaulę įgytą pilietybę ir ištremti juos iš šalies.

Spaudimas teismams

Spaudimą dėl pilietybės atėmimo iš karo nusikaltimais kaltinamų lietuvių darė ne tik JAV gyvenantys žydai, rengę demonstracijas ir piketavę po kaltinamųjų genocidu namų langais.

Pasak JAV teisingumo departamento specialiųjų tyrimų skyriaus vadovo Elio M. Rosenbaumo, A.Lileikis „suvaicino vieną pagrindinių vaidmenų naikinant Vilniaus žydus“.

Vilniaus žydų bendruomenė iki karo buvo viena didžiausių Vidurio Europoje, ir naciai ją visiškai sunaikino. JAV teisingumo institucijos Bostone ir Vašingtone mėgina įrodyti, jog A.Lileikis buvo vienas svarbiausių Hitlerio „Galutinio sprendimo“ plano architektų Lietuvoje ir pasmerkė mirčiai maždaug 40 tūkstančių žydų.

Kaltinamųjų interesus ginantys teisininkai mano, jog dėl E.M.Rosenbaumo tautybės jo nuomonė apie karo nusikaltimais kaltinamus lietuvius gali būti subjektyvi. Jo vadovaujamo skyriaus pranešime rašoma, kad JAV pilietybės atėmimas laukia dar vieno lietuvių. Tai - buvęs Vilniaus saugumo policijos darbuotojas, dabar - Klivlendo gyventojas Algimantas Dailidė. JAV teisėsaugos pareigūnų žiniomis, teismas turėtų prasidėti lapkričio mėnesį.

Išgirdęs apie A.Lileikio grįžimą į Lietuvą, nacių nusikaltimus tiriantis Simono Wiesenthalio centras paragino Prezidentą Algirdą Brazauską įvykdyti pažadus nubausti Lietuvoje gyvenančius karo nusikaltėlius.

„Dabar, kai Aleksandras Likeikis, vengdamas deportacijos į Izraelį arba Lenkiją, atvyko į Vilnių, atėjo laikas įvykdyti jūsų pažadus Knesetui“, - rašoma Lietuvos vadovui adresuotame S.Wiesenthalio centro direktoriaus Efraimo Zuroffo laiške.

Prezidentui buvo priminta praėjusį vasarį Izraelio parlamente pasakyta kalba, kurioje A.Brazauskas atsiprašė už lietuvius, dalyvavusius žydų genocidu

(Nukelta į 8-tą psl.)

NERAMUMAI LIBIJOJE

Libijoje paastrėjo kovos šalies rytuose tarp musulmonų fundamentalistų ir valdžios saugumo pajėgų. Pastaruoju metu kovose žuvo kelios dešimtys žmonių. Libiečių integralistai prisiėmė atsakomybę už atentatą Bengazyje kur užmušė 13 policininkų rugpjūčio mėnesio pradžioje.

Oficiali Libijos spauda tyli apie šiuos ir kitus neraminančius incidentus. Libijos vadovas, pulkininkas Gaddafi nekarta yra pasisakęs prieš integralistų

organizacijas, kurias yra pavadinęs arabų šalių gėda. 1993 metais prieš Gaddafi valdžią nesėkmingai sukilo Libijos išvadavimo nacionalinis frontas. Iš Libijos sklindantys pranešimai byloja apie miglotą situaciją toje šalyje. Libijai tebėra taikomos prieš ketverius metus Jungtinių tautų organizacijos paskelbtos sankcijos. Libijos atskyrimo griežtai reikalauja Jungtinės Valstijos už tariamą Libijos paramą tarptautiniam terorizmui.

VRTP

A. † A. Algimantas Žilinskas

Kaune po sunkios ligos rugpjūčio 21 d. mirė dabartinis Lietuvos Skautų Sąjungos Tarybos pirmininkas Algimantas Žilinskas - jūrų skautininkas, filisteris. Laidotuvių šv. Mišios vyko Kaune Karmelitų bažnyčioje ir palydėtas į Petrašiūnų kapines.

Algimantas buvo gimęs Sakiuose 1924-07-18 policijos nuovados vairšininko, savanoriokūrėjo, Vyčio Kryžiaus kavalierio, kapitono Kazimiero ir Danutės Baranauskaitės-Žilinskų šeimoje. Jau mokydamsis Biržų gimnazijoje buvo jūrų skautas, davęs žodį tarnauti Dievui, Tėvynei, Artimui. Šiuo idealu jis ir gyveno.

Pokario metais iš Vokietijos atvyko į Australiją 1948 m. ir po atliktos darbo prievolės studijavo Melbourne universitete. Čia susipažino bestudijuojančią Danutę Bortkevičiūtę ir jų jungtuvės vyko Melbourne šv. Jono bažnyčioje 1951-08-25. Žmona Danutė, įgijusi medicinos socialinių mokslų diplomą, dirbo Melbourne Royal ligoninėje socialinių darbų vadove, pirmininkaudavo medicinos daktarų susirinkimuose. Veikli buvo ir mūsų Socialinės Globos Moterų draugijoje, valdyboje ir pirmininke. Užaugino keturis sūnus: Raimondą, Andrių, Vygintą

ir Kęstutį. Vėliau Danutė iškankinta ištisus 3 metus vėžiu, mirė 1987-10-15.

Vėliau mūsų veikėjas Algimantas susipažino su iš Lietuvos atvykusia Danute Kaunaite ir jų jungtuvės įvyko Melbourne Lietuvių Namuose Lietuvos Kankinių koplyčioje 1990-12-22. Po poros metų jiedu išvyko gyventi į Lietuvą. Algimantas buvo išrinktas Lietuvos Skautų Sąjungos Tarybos pirmininku, įsteigė jūrų skautų vienetą. Ne tik pas mus Melbourne, bet ir Tėvynėje buvo veiklus visuomenės veikėjas, gyvas lietuvis patriotas. Teilsisi Algimantas Viešpaties Ramybėje. P.D.

A. † A. Marija Duobienė (Jankauskienė)

Marija Duobienė mirė 16-08-1996 Alburio ligoninėje. Giliam liūdesyje liko josios vyras Pranas Duoba, sūnus Algis ir Jonas su šeimomis. Velionė paliko keturis anūkus kuriuos labai mylėjo.

Marija Satkuskaitė (merg. pavardė) gimė 10-10-1919 Samėliškėse. Tėvai turėjo didelį ūkį. Tėvas buvo Samėliškių bankelio pirmininkas. Marija turėjo 4 brolius ir 3 seseris. Lietuvoje dar yra 1 brolis ir 2 seserys.

Marija apsivedė policijos tarnautoją Jankauską. Jiems gimė sūnus Jonas. Kai Jonelis buvo 8-nių dienų jie turėjo palikti Lietuvą ir pasitraukė į Vokietiją. Prasidėjus emigracijai Jankauskų šeima išvažiavo į Australiją. Sulig Marijos pasakojimu, Jankauskas ją

labai mylėjo ir buvo labai geras. Bet po dvejų metų Jankauskas susirgo plaučių vėžiu ir mirė, palikdamas jauną našlę. Po kurio laiko, Marija atvažiavo į Wodongą ir susitiko su Pranu Duoba. Padraugavę kuri laiką, apsivedė. Įsikūrė Albury. Marija visą savo gyvenimą buvo linksma, laiminga ir vaišinga. Turėjo daug draugų ir draugių. Paskutinius du metus Marija labai sirgo, buvo slaugoma vyro Prano. Jis ją prižiūrėjo ir rūpinosi.

Laidotuvių apeigos vyko North Albury bažnyčioje. Dalyvavo daug žmonių. Buvo palaidota Albury kapinėse. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į North Albury klubą pabendrauti. Ilsėkis Ramybėje Maryte.

V.M. (Beechworth)

MIRĖ APOLONIJA ČELNAITĖ

Vis dažniau vyresniosios kartos lietuvių gretas retina mirtis. Štai rugpjūčio 30-tą dieną šios žemės kelionę baigė Vilniaus krašto lietuvi. Apolonija (Polė) Čelnaitė, 87-nių metų amžiaus.

Gimė ir augo Apolonija Vinių krašte, Celniukų kaime, susipratusių lietuvių šeimoje, kartu su broliu Albertu Celnu, buvusiu ilgamečiu Melbourne Dainos Sambūrio dirigentu ir seserimi Aldona Baltrūnienė-Celnaitė.

A.†A. Apolonija Čelnaitė buvo baigusi gailėstingų seserų mokyklą ir dirbo Poznanės ligoninėje kaip vyriausia medicinos seserų vedėja.

Į Australiją Apolonija atvažiavo 1958 m. ir dirbo Melbourne Kew ligoninėje kaip medicinos sesuo iki išėję į pensiją.

1979-tais metais ji nusipirko Hepburn-Springs miestelyje namą ir ten ramiai gyveno. Paskutinius tris metus ji jau sunkiai sirgo. Nuo vidurių vėžio ligos ji buvo operuota, bet liga pamažu plėtėsi. Globojo ją panašaus likimo draugė australė.

Velionė prieš mirtį kelis mėnesius buvo senelių ligoninėje

Balarate, kur ji ir pasimirė. Jos kūno kremacija įvyko š.m. rugsėjo mėn. 3 dieną Balarato krematoriume. Katalikiškas apeigas atliko vietinis kunigas australas, kuris ją ir globojo gyvenant Hepburn-Springs.

Gyvendama Melbourne Apolonija buvo Dainos Sambūrio choristė, mėgo kurti eilėraščius ir parašė žodžius dainai: „Plaukia danguje juodas debesys...“ Dainai muziką pritaikė brolis, muzikas Albertas Celna ir ji buvo dainuojama Dainos Sambūrio choro.

Apolonija stovyklavė su Melbourne skautais ir kaip gailėstinga sesuo, prireikus, suteikdavo mediciniškus patarnavimus ir patarimus skautams.

Nuėjusi ilgą žemišką kelionę ir po sunkios ligos atsiskyrusi iš šio pasaulio, tesuteikia jai gerasis Dievas savo priglobstyje ramų poilsį.

Velionė paliko liūdesyje brolių Albertą Celną, seserį Aldoną Baltrūnienę su šeimomis ir seserį Klotildą, gyvenančią prie Maskvos. A.I.B.

IX PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Jau veikia Devintojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Ruošos komitetas

Šių metų pavasarį į pirmąjį savo darbinį posėdį susirinko Devintojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Ruošos komitetas. Komitetas per metus išpareigojo ruošti šiam pasauliniam jaunimo sąskrydžiui, kuris 1997 m. vasarą įvyks Jungtinių Amerikos Valstijų rytinėje pakrantėje.

Nuo 1964 m. Jaunimo Kongresuose yra dalyvavę daugiau kaip 11,000 jaunų lietuvių. Pirmuose kongresuose dalyvavo atstovai iš visų didžiųjų lietuvių emigracijos telkinių - JAV, Kanados, Pietų Amerikos, Australijos, o nuo komunizmo žlugimo į Kongresus jau vyksta jaunimas iš Lietuvos bei visos Rytų Europos ir Rusijos.

Devintojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Ruošos komitetui vadovauti sutiko Niujorkietis Tomas Matusaitis. Kiti organizacinio komiteto nariai yra: Laisvyda Janulaitytė (Bostonas), Claudia Luecke (New Jersey), Paulius Murauskas (New Jersey), Kazys Adomkaitis (Bostonas),

Vydas Marijošius (Niujorkas), Jonas Jankauskas (Niujorkas) ir Kristina Matusaitytė (New Jersey).

IX PLJ Kongreso atidarymas įvyks liepos 18 d., Vašingtone. Programoje numatyta: Studijų Dienos (Vašingtone ir Niujorke), laivo ekskursija Niujorko uoste, banketai Vašingtone ir Bostone, stovykla pajūryje (netoli Bostono). Kongresas tęsis iki rugpjūčio 3 d., Bostone.

Informacija apie Kongresą skelbiama visomis priemonėmis. Internet'e galite aplankyti PLJK informacinį „saitą“ (adresas: <http://www.pljk.org>). Elektroniniu paštu rašykite adresu: jankauskas@aol.com. Paprastu paštu rašykite adresu: PLJK PO Box 283 Manhasset, New York 11030 USA.

A.†A. Algimantui Petrikui Adelaidėje mirus, vietoj gėlių skiriame \$50 auką Tremtinių Namams. (Įmokėta į „Talką“ Sydneyje).

V. ir J. Ratkevičiai

Pagerbdami A.†A. Apoloniją Čelnaitę vietoj gėlių „Tėviškės Aidams“ aukojame \$100.

Albertas Celna ir Aldona Čelnaitė-Baltrūnienė

Albertui Celnai ir Aldonai Čelnaitėi-Baltrūnienėi už \$100 auką „Tėviškės Aidams“ širdingai dėkojame.

ALKF valdyba („T.A.“ leidėjas)

Laiškas iš Lietuvos (laiškas sutrumpintas red).

Gerb. „Tėviškės Aidų“ redakcija

Jūsų adresą gavome iš gerb. Lilijos Kozlovksienės. Net ir nežinome nuo ko pradėti.

Laišką rašo Jums dukra, kadangi aš beveik nematau. Esu pirmos grupės invalidė. Pas mus Lietuvoje invalidų padėtis nepavydėtina. Reikia išlaikyti nepilnametę dukrą, kuri jau eis į II klasę, sūnus bedarbis, nes jam yra nustatytas silpno laipsnio debilumas, o darbą pas mus ir taip nelengva gauti.

Iš valdžios, paramos gaunu nedaug. Dabar man reikalinga abiejų akių operaciją (vitaktomija - stiklakūnio pašalinimas). Šią operaciją galima atlikti tik užsienyje, ir ji kainuoja milžiniškus pinigus. Operacija vienai akiai kainuoja 5 tūkst. dolerių. Iš kurgi, invalidėi gauti tiek pinigų. Gydytojai pranašavo apakimą jei operacija nebus padaryta. Man per 4 kartus amputuota koja, todėl jei dar ir apaksiu gyventi bus labai

sunku. Aš ir taip dabar nuo šeimos priklausau, bet jei apaksiu gyvenimas bus neįmanomas ne vien man vienai.

Prašau, jei yra žmonių, kurie neabejingi kitų nelaimėms ir gali padėti, atsiųskite man jų adresus, nes aš labai norėsiu padėkoti. Žinoma, jei nieko neišeis, reiškia taip jau buvo lemta, nes Jūs paskutinė mano viltis.

Linkiu Jūsų redakcijai, kuo didžiausio pasisekimo jūsų darbe. Daug, daug laimės visiems Australijos lietuviams ir ne lietuviams.

Domicelė Barisevičienė

Virbaliūnų kaimas

Batniavos paštas

Kauno rajonas

Lietuva

(P.S. Prie laiško yra pridėta: Invalidės pažymėjimas ir pažymėjimas, kad gydymas tęsiamas ir akių operacija yra numatoma. Red.)

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Tautos Sventė paminėta rugsėjo 8 d. Švč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje, kai Vytautas Didysis savo karūnacijos dieną buvo išsirinkęs Švč. Marijos Gimtadienį rugsėjo 8 d. 1430 m. Procesijai įeinant į bažnyčią su vėliavom, kurias su Garbės Sargybom nešė LKV Sąjungos Ramovė ir DLK Vytenio Šaulių kuopa, Parapijos choras pasitiko prie didžiųjų vargonų giesme „Apsaugok Aukščiausiais“, ir toliau per Mišias giedojo „Palaimink Lietuvą nuo kryžiaus“, vyrų choras - „O Švenčiausioji“, vėl pilnas choras - „Melski už mus“, Tėve mūsų kartu su visa bažnyčia ir pamaldas užbaigus - Lietuvos Himną. Chorui dirigavo Birutė Prašmutaitė, vargonavo Zita Prašmutaitė. Liturginius skaitymus atliko ALK Federacijos pirm. Edvardas Sidlauskas. Aukas prie altoriaus atnešė Katalikų Moterų pirm. Halina Statkuvienė ir Gyvojo Rožančiaus pirm. Viktorija Jablonskienė, o prie Mišių patarnavo Justinas Balbata ir Rimas Statkus - Dievo Berniukai, kun. Pr. Dauknys tarė švenčių iškilmei skirtą žodį. Tikinčiųjų maldą pateikė Valentinas Čižauskas, o kunigui padėjo dalinti šv. Komuniją Arkivyskupijos šiom pareigom diplomuoti V.Čižauskas ir J.Keblys. Tokios iškilmingos Tautos Sventės pamaldos didvyriuose lyg veidrodyje atsispindi visa tauta savo didvyrišku pasišventimų Tėvynės Lietuvos gerovei! Pamaldose dalyvavo 160 žmonių.

Geelonge šv. Petro ir Povilo bažnyčioje šventėme rugsėjo 8 d. Tautos Sventę. Bažnyčios Maršalka Juozas Gailius ką tik grįžęs su žmona Irmgarda iš Tėvynės Lietuvos aplankymo, su kryžium įvedė į bažnyčią. Tautinę vėliavą nešė Vytautas Breneizeris, Garbės Sargyboje tautiniais puošniais rūbais pasipuošusios - Birutė Šutienė ir Inta Valodkienė ir visi giedodami „Pulkim ant kelių“ pasitiko įeinančią procesiją. Šv. Mišios buvo aukojamos visų dalyvaujančių vardu už Tėvynę Lietuvą. Skaitymus atliko Stasė Lipšienė. Tikinčiųjų maldą - Juozas Gailius. Aukas prie altoriaus atnešė Birutė ir Eimutis Šutai - mūsų bendruomenės pirmininkas. Visi ėjo prie šv. Komunijos ir kunigui padėjo dalinti Bažnyčios Maršalka

J.Gailius. Pamaldas baigėme Lietuvos Himnu. Minint didvyrius pajuntame savo Tėvynės Lietuvos didybę, kuriai tarnauti reikia visados!

Bronė Aglinskienė, 78 m. amžiaus, vėžio ligos pakirsta mirė rugpjūčio 31 d. Jai dar prieš mirtį buvo suteikti Ligonių Sakramentai Melbourno Royal ligoninėje. Laidotuvių apeigos buvo Necropolis - Springvale kapinių krematoriumo koplyčioje, dalyvavo virš 50 žmonių. Apeigas pravedė kun. Pr. Dauknys ir karstui leidžiantis - „Marija, Marija“ giesmę pravedė solistas Jurgis Rubas su visais dalyvaujančiais. Giliame liūdesy jos vyras Vladas Aglinskas, sūnus su šeima ir artimieji. Teilsisi Viešpaties Ramybėje. Už jos vėlę pas mus buvo aukotos šv. Mišios, kurias užprašė sūnus Kęstutis ir Danutė. Už jos vėlę dar užprašė šv. Mišias G.V. Ališauskas, P.J. Bratiškai, Ald. Kairienė, J.Vingrienė.

Džiugo Tuntas

Lietuvių Skautų Sąjungos Melbourno Džiugo tuntininkas s.Povilas Kviecinskas buvo sušaukęs Tunto štabo posėdį Parapijos Namuose Kensingtone rugsėjo 2 d. vakare. Buvo pakvietęs jau ir jaunuosius vadus, kurie pradeda gana gerai vadovauti. Tunto vadovai turi daug idėjų, kilnių sumanymų, tik problema visuomet kaip galima daugiau jaunimo pritraukti prie skautiškos veiklos: iškylų, stovyklų, skautiškų programų ne tik jų išmokymo, bet jomis ir gyventi. Už gerą pareigų ėjimą, tinkamą vadovavimą yra pakeliami į aukštesnius skautiškus laipsnius, apdovanojimus. Tokiuose posėdžiuose ne tik pasidalinama savo mintimis, vadovavimo išgyvenimais, bet ir kasdieniniu gyvenimu, tarnaujant Dievui, Tėvynei, Artimui. Mūsų Jubiliejinei Stovyklai 50 metų nuo įsikūrimo Australijoje Rengimo komitetas irgi daug dirba, kad ta stovykla būtų pilna jaunatviško entuziazmo. Geros sėkmės visiems! P.D.

PRELATAS PRANAS VASERIS

Mirė 1987-09-29. Palaidotas spalio 6 d. Fawkner kapinėse Lietuvių Sekcijoje. Laidotuvių šv. Mišias koncelebravo v y s k u p a s P.J.Connors su 14 kunigų. Dabar rugsėjo 29 d. sekmadienį 11 val. paminėsime šv. Mišiomis Švč. Marijos Jūrų Z v a i g ž d ė s bažnyčioje. Prelatas Pranas Vaseris gyvas visų mūsų širdyse!

A. † A. Algimantui Petrikui

Gabiam Adelaidės Teatro buvusiam kolektyvo bendradarbiui bei draugui mirus, skausmo liūdesy likusioms Jo žmonai Faye, dukroms Antaninai, Reginai, Jo seseriai dr. Elvyrai Surnieniei ir artimiesiems reiškiau gilią užuojautą.

V. Ratkevičius

A. † A. Algimantui Žilinskui

mirus Lietuvoje, jo žmonai Danutei, sūnams Andriui (ALB Krašto valdybos pirmininkui), Kęstui, Raimundui ir Vygintui bei jų šeimoms, reiškiamo gilią užuojautą.

ALB Krašto valdybos nariai

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju kun. dr. P. Daukniui už lankymą mano žmonos A.†A. Aleksandros. Jos sunkios ligos metu, už aprūpinimą šv. Sakramentais, jai mirus, pravedant šv. Rožinį, už laidotuvių šv. Mišias, už palydėjimą į kapus ir dalyvavimą šermenyse.

Žmogus įvertinti draugų pagalbą, kai atsiduri didelėje bėdoje. Mano draugiai sunkiausiose valandose buvo su manimi. Todėl neminėdamas vardų, dėkoju visiems kurie lankydavo A.†A. Velionė ligoninėje ir namie, kurie rūpinosi jos gerbuviu ir įvairiai padėjo, kurie jai mirus, padėjo organizuoti laidotuves, kurios giedojo per šv. Mišias, kurie užprašė gėlių, aukojo Tremtinių Namams ar Tautos Fondui, kurios ruošė šermenis, kurie vienu ar kitu būdu padėjo man ar pareiškė užuojautą.

Amžinai lieku dėkingas visiems.

V. Bieliauskas

Minėjo Tautos šventę

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviai Tautos Sventę minėjo Servacijaus ir p.Alvinos Sabrinskų sodyboje prie Moe miesto ant kalno eukaliptų miške - labai gražioje gamtoje. Visa sodyba rugsėjo 7 d. buvo gražiai papuošta šeiminkės p.Alvinos ir dukrelės Virginijos. Čia buvo ir svečiai iš Melbourno - mūsų Katalikų Federacijos pirmininkas - „Tėviškės Aidų“ redaktorius Edvardas Sidlauskas ir jo žmona p.Marytė Sidlauskienė. Kun. Pr. Dauknys aukojo rugsėjo 8-tos dienos šv. Mišias - Švč. Marijos Gimtadienį, kurį ir Vytautas Didysis buvo pasirinkęs savo karūnacijos dieną. Liturginius skaitymus atliko p. Veronika Koženiauskiene, Tikinčiųjų maldą - Servacijus Sabrinskas, visi dalyvai giedojo melodingas giesmes. Kun. Pr. Dauknys tarė šventei skirtą žodį.

Visi ėjo prie šv. Komunijos ir pamaldas baigėme Marija, Marija giesme.

Netrukus - Tautos švėnei paskaitą pateikė p.Marytė Sidlauskienė Vytauto Didžiojo gyvenimo veiklos kondensuotą ir labai gyvą apžvalgą. Taip visus sužavėjo, kad visi sustoję jai plojo ir plojo ir prašė, kad atspausdintų šią gyvą paskaitą „Tėviškės Aiduose“. Ponia Veronika Koženiauskiene padėjo už minėjimo programą ir pakvietė visus Lietuvos Himnui. Sekė sunėstinės vaišės ir loterija, kuri turėjo daug laimėjimų fantų. Už bilietus surinkta \$80 ir paskyrė juos „Tėviškės Aidų“ paramai. Tokia iškili Tautos šventė sustiprina tautinę sąmonę, parodo tautos dvasinius turtus, didvyrius, pajuntame savo tautos didingą vertybę!

P.D.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame kun. Juozui Petraičiui MIC, kuris katalikiškos spaudos mėnesio proga surinko Adelaidėje \$500 „Tėviškės Aidų“ paramai. Nuoširdi padėka visiems, kurie šią paramą suaukojo.

Nuoširdžiai dėkojame p.Veronikai Koženiauskienei, kuri Tautos Sventės proga Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuvių po pamaldų ir minėjimo suruošė loteriją ir jos visą pelną \$80 paskyrė „Tėviškės Aidų“ paramai.

Visiems nuoširdžiai dėkoja Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba.

Sveikiname „Tėviškės Aidų“ kompiuterio specialistę, bendradarbę Birutę Kymantiene ir jos vyrą Girutį sulaukusius dukrelės Judrinos, o Gražiną ir Ramintą - sesutės.

„Tėviškės Aidų“ darbuotojai

Sveikiname Skautininkų Ramovės narę ps. Birutę Kymantiene, ir vyrą Girutį, sulaukus naujagimės dukrytės Judrinos, mūsų Australijos lietuvių skautų šeimos prieauglio. Vis budžių!

Melbourno Skautininkų Ramovė

Iliuminizmo padariniai - santvarkos

Popiežiaus vasaros rezidencijoje, Castelgandolfo rūmuose, pasibaigė tris dienas vykęs Vienos humanitarinių mokslų instituto septintasis kolokviumas.

Vienos institutas, Austrijos sostinėje buvo įkurtas kelių lenkų intelektualų pastangomis. Vėliau į jo darbą įsijungė ir austrai, vokiečiai, kitų Europos kraštų humanitarinių disciplinų profesoriai, o galiausiai ir amerikiečiai. Šiometinis kolokviumas buvo skirtas iliuminizmui, arba švietimo filosofinei ir kultūrinei srovei, kuri gimusi aštuonioliktame amžiuje, suformavo modernią ir šiuolaikinę Europos kultūrą.

Pagrindinius pranešimus apie šiuolaikines socialines pasaulio problemas skaitė dvi profesorės iš New Yorko - Gertrūda Himmelfarb ir Ira Katznelson.

Castelgandolfe vykusiame kolokviuje dalyvavo ir italų filosofas bei politikas Rocco Buttiglione, vadovaujantis vienai iš

keleto Italijoje veikiančių krikščionių demokratų partijų.

Iliuminizmas tai žmogaus bandymas paimti į savo rankas savąjį likimą, - sakė Rocco Buttiglione. Šitoks nusistatymas neišvengiamai privedė prie pasaulietinės kultūros konflikto su krikščionybe. Šiandien, iš laiko perspektyvos žiūrint į aštuonioliktą amžių mąstytojų pastangas padaryti žmogų visiškai nepriklausomą, išlaisvinti jį iš prietarų, galima jas palyginti su žmogaus brandos amžiaus problemomis. Vaikas, - sakė Rocco Buttiglione, - yra priklausomas nuo autoritetų. Paauglystėje, jam atrodo, kad suaugęs, pasiekęs brandos amžių, jis išsivaduos. O kai pasiekia brandos amžių, pamato, kad ir suaugęs žmogus nėra vienintelis savo likimo šeimininkas, kad jam reikia kitų žmonių, kad galiausiai jam reikia tikėjimo ir Dievo. Suaugęs žmogus pamato, kad besąlygiškos nepriklausomybės pretenzijos buvo tik paauglio svajonės. Panašiai atsitiko su modernių laikų kultūra. Iliuminizmo laikotarpio mąstytojai

griūvančios

skelbė, kad pasikloves protu žmogus išsivaduos iš bet kokios priklausomybės. Šiandien matome, kad pretenzijos į šimtaprocentinį racionalizmą buvo nepagrįstos, kad žmogui dar kažko trūksta, kad tas „kažkas“, galbūt yra Dievas.

Naujausi iliuminizmo padariniai yra dabar griūvančios valstybinės santvarkos, grįstos humanizmu be Dievo. Marksizmą jau galime vadinti visiškai sužlugusiu teisingos visuomeninės modeliu. Tačiau šiandien griūva ir Vakaruose išpuoselėta valstybės idėja. Buvo bandoma sukurti tokią socialinę valstybę, kuri nereikalautų iš žmogaus atsakomybės, kuri garantuotų jam gerbūvį nuo gimimo iki mirties. Šiandien matome, kad kokia tobula bebūtų socialinė valstybė, vistiek ji niekaip negali atstoti tradicinių žmogiškųjų vertybių. Šiandien matome, kad reikia solidarumo, reikia šeimos, kaimynų, reikia susiprantančios ir vieni kitiems į pagalbą skubančios bendruomenės, nes pati valstybė negali pakelti žmonių egoizmo.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Lietuvių Akademinei korporacijai „Romuva“ paskirusiai \$100 Melbourne Lietuvių klubui, nuoširdžiai dėkojame.
Melbourno Lietuvių klubo valdyba

Alkoholinių gėrimų lėktuve geriau negerti

Ilgus nuotolius skrendantys lėktuvų keleiviai turėtų vengti alkoholio ir putojančių gėrimų - žinoma, jei nori, kad kojose nesusidarytų kraujo krešulių.

Dėl nedidelės drėgmės lėktuvuose galima netekti daug skysčių. Dėl to ir dėl žemo slėgio nepatogia poza sėdintiems žmonėms, ypač vyresnio amžiaus, gali užsikimšti kojų venos.

„Aviacijos linijos turėtų patarti savo keleiviams gerti pakankamai skysčių, vengti alkoholio ir putojančių gėrimų“, - teigia Nyderlandų gydytojai.

Alkoholis sukelia dehidraciją, dėl to žmogus gali tapti apsnūdes ir nebenorėti eiti pasivaikščioti po lėktuvą, kad geriau cirkuliuotų kraujas. Nuo putojančių gėrimų viduriuose gali atsirasti dujų, o jos trukdo kvėpuoti ir aprūpinti audinius deguonimi. „Lr.“

Radiniai senojoje sostinėje patvirtino archeologų prielaidas

Senuosiuose Trakuose - buvusioje senojoje Lietuvos sostinėje - baigėsi archeologų ekspedicija, kurioje trečią vasarą dalyvavo Vilniaus universiteto archeologijos specialybės studentai, vadovaujami dr. A.Kuncevičiaus. Jos metu rasta relikvijų, liudijančių Trakų pilies klestėjimo metą. Pasak A.Kuncevičiaus, ekspedicija - puiki mokymo bazė viduramžių archeologijos specialybei pasirinkusiems studentams.

Pirmoji ekspedicija buvusioje piliavietėje patvirtino spėjimus, kad pilis buvusi ne medinė, bet mūrinė. Aptikta puikiai išsilaikiusi gynybinė siena, tačiau prieš keletą šimtų metų kryžiuočių nesunaikintą statinį per kelias dienas visiškai suniokojo vientiniai gyventojai.

Antrosios ekspedicijos metu rasta senoji gyvenvietė. Iš jos radinių galima spręsti, kad čia gyveno aukštos kultūros lietuvių gentis.

Šiometinė ekspedicija,

Sigita Nemeikaitė

A.Kuncevičiaus nuomone, ne mažiau reikšminga. Pirmąkart Lietuvos istorijoje buvo atlikti Galvės ežero povandeniniai tyrimai.

Torūnės universiteto archeologai povandenininkai dvi dienas nardė po Galvę ir aptiko indų, XIV-XVa. puodyninių koklių šukių iš Trakų pilies klestėjimo laikų. 7-9 metrų gylyje, metro storio dumble, archeologai surado daugybę medinių polių, kurie patvirtino prielaidą, kad pilies ir Karaimų bei Bažnyčios salas jungė mediniai tiltai.

Senuosiuose Trakuose, piliavietėje, archeologai netikėtai aptiko kitokį negu visos gynybinės sienos vartų mūrijimo būdą. Beveik sensacija tapo šalia piliavietės esančios sodybos darže rastas masyvus arbaletos strėlės antgalis, kuris liudijo prie pilies vartų buvus stacionarius gynybos įrenginius.

Neišlikusios senosios

bažnyčios vietoje ekspedicijos dalyviai aptiko XV-XVI amžiaus benediktinų vienuolių kapų, tačiau nepavyko surasti senesnio laikotarpio kapinyno. Pasak archeologų, arba jo visai nebuvo, arba palaikus anuomet degino, ir todėl jų liekanų surasti beveik neįmanoma. Senojoje gyvenvietėje, prie pilies, surasta ne tik vietinės, bet ir kitų šalių XIVa. keramikos pavyzdžių, vėrinio iš Artimųjų Rytų karoliukas, dvi cilindrinės spynos.

Ekspedicijai lėšų skyrė Trakų istorinis nacionalinis parkas, tikimasi darbą tęsti ir ateityje. A.Kuncevičiaus nuomone, Senųjų Trakų kasinėjimai išskirtiniai - tai vienintelė Lietuvos valdovų reprezentacinė pilis. Joje gyveno Gediminas, vedė Kęstutis, gimė Vytautas.

„Lr.“

Žydų genocidu kaltinami lietuviai...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Antrojo pasaulinio karo metais, ir pažadėjo nubausti karo nusikaltėlius.

Norėta išvengti triukšmo

Privačiuose pokalbiuose Generalinės prokuratūros vadovai neslėpė, jog siekiant išvengti triukšmo, kurį galėjo sukelti E.Zuroffo rėmėjai, teigiantys, jog A.Lileikio byla vilkinama, iš atostogų buvo atšauktas tardymą vedantis Specialiųjų tyrimų skyriaus prokuroras Gintautas Starkus.

Tirti baudžiamąją bylą, kurioje A.Lileikis apklausiamas kaip liudytojas, G.Starkus paskirtas 1995 metų gegužės 2 d.

„Ateityje, kai sustiprėsiu, mielai paaiškinsiu, kas esu, ir paaiškinsiu, kodėl apie mane yra išpūstos tokios apkalbos“, - po pirmosios apklausos žurnalistams sakė A.Lileikis. „Lr.“

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmadeniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvird., penktad., ir šeštad nuo 6. val.

Sekmadeniais nuo 1. val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.

